

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ
ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ХХІ СТОЛІТТЯ:
СИНЕРГІЯ НАУКОВИХ, ОСВІТНІХ
ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ РІШЕНЬ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної
конференції

19 травня 2023 року

У двох томах

Том 1

Видавництво
«Юридика»
2023

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)
Є24

Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 3 від 16.06.2023 р.)

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**.

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**.
Матеріали видано в авторській редакції.

Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та
Є24 глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх
та технологічних рішень : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-
практ. конф. (м. Одеса, 19 травня 2023 р.) / за загальною редак-
цією С. В. Ківалова. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. –
Т. 1. – 790 с.

ISBN 978-617-8263-39-3

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень». У першому томі збірника містяться наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині в умовах повномасштабного військового вторгнення у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їхньому конституційному вимірі, у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики.

Збірник розраховано на наукових та науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)

ISBN 978-617-8263-37-9 (у 2 т.)
ISBN 978-617-8263-39-3 (т. 1)

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2023

КОТКОВСЬКИЙ ВОЛОДИМИР СТАНІСЛАВОВИЧ

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
завідувач кафедри соціально-політичних та економічних дисциплін
Криворізького факультету, доктор економічних наук, доцент*

ПОВОЄННЕ РЕФОРМУВАННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

Енергетичний комплекс – важлива складова кожної країни. Без електрики неможливе повне існування країни, не буде розвиватися промисловість, люди не зможуть жити повноцінним життям. На жаль, з 2022 року в Україні почалася гуманітарна криза, яка тягне за собою проблеми з видобутком енергії та її постачанням по країні. Ворог обстрілює ракетами об'єкти критичної інфраструктури, тим самим наносить шкоду людям та великим підприємствам, які потребують енергію. Саме в цій ситуації, люди усвідомили всю важливість енергетики в країні, тому оцінення енергетичного комплексу України під впливом військового стану визначили актуальність нашого дослідження.

Різного роду аспекти діяльності енергетичного комплексу України розглядали такі вчені, як І. Андріанова, В. Арсірій, Н. Дегтяренко, Л. Жарова, С. Куюн, Ю. Маковецька, К. Маркевич, Т. Науменко, Г. Рябцев, І. Сотник та ін. Проте комплексне дослідження самого енергетичного комплексу України в умовах війни проводиться не досить часто.

Мета дослідження – проаналізувати енергетичний комплекс України під час війни та назвати шляхи його реформування у повоєнний період.

Електроенергетика – галузь промисловості, що виробляє і транспортує електроенергію, забезпечує нею споживачів. Електроенергетика, продукція якої широко використовується в господарстві та населенням, – найбільший споживач палива [1].

Енергетичний комплекс в Україні дуже різноманітний. В Україні функціонує 4 АЕС (Запорізька, Південноукраїнська, Рівненська, Хмельницька), серед яких Запорізька АЕС – найпотужніша станція Європи. Також ми маємо багато теплових станцій, гідравлічних та гідроаккумуляційних станцій. На сьогодні в об'єднаній енергосистемі України функціонують: 15 ТЕС та 43 ТЕЦ; 8 великих гідроелектростанцій та 3 ГАЕС. Крім того, Україна має досить багато станцій альтернативної енергетики – сонячні та вітрові станції. Всі станції добре працюють між собою і Україна активно експортує енергії до різних країн ЄС (наприклад Бурштинська ТЕС – головний експортер української енергії).

У діяльності електроенергетичної галузі України спостерігаємо наступні результати. За 2021 рік обсяг виробництва електричної енергії електростанціями України у цілому склав 156601,0 млн кВт·год, що на 7744,8 млн кВт·год, або на 5,2 % більше, ніж за 2020 рік. Споживання електроенергії (нетто) галузями національної економіки та населенням України у грудні 2021 року становило 11890,1 млн кВт·год, що на 204,1 млн кВт·год (або 1,7 %) більше аналогічного показника 2020 року.

З початком 2022 року змінилося все – почалася гуманітарна криза. З цією кризою і пов'язана проблема України в енергетичному комплексі. На кінець червня 2022 року Запорізька АЕС і ТЕС, Каховська ГЕС і Херсонська ТЕЦ окуповані російськими загарбниками. Крім того, Луганська і Криворізька ТЕС, а також Северодонецька, Охтирська, Кременчуцька та Чернігівська ТЕЦ зазнали значних пошкоджень [2].

Загальне виробництво електроенергії в Україні за 2022 р. «скоротилося на 27,5 % в порівнянні з 2021 рр. Виробництво електроенергії на АЕС впало на 28 %, на ТЕС – на 35 %, на ТЕЦ – на 32 %, а генерація відновлюваними джерелами енергії знизилася на 36 %. При цьому ГЕС збільшили своє виробництво на 6,5 %, а ГАЕС відпрацювали на рівні 2021 р.» [3].

У 2021 році спостерігалось збільшення електроспоживання, яке склало 125,7 млрд. кВт·год, що на 6,6 % більше від попереднього року. У 2022 році спостерігається різке зменшення електроспоживання через ряд причин, таких як виїзд близько 12 млн. споживачів за кордон через військові дії, призупинка будівництва, світломаскування весною, обмеження енергоспоживання за допомогою графіків відключень для того, щоб зменшити навантаження на мережі через постійні руйнування енергосистеми з боку росії.

Від 10 жовтня 2022 року українська енергосистема зазнала понад 2,5 сотні ударів. Із них півтора десятка були масованими ракетними атаками, і ще майже два десятки нападів росіяни здійснили за допомогою дронів. В результаті російських ударів в Україні не залишилося жодної ТЕС або ГЕС, які не були б пошкоджені [4].

Важко сказати, який відсоток української енергосистеми на сьогодні пошкоджено обстрілами, оскільки точні цифри є закритими, їх ніхто не дає. На нашу думку відсоток руйнувань оцінюється на рівні 50–60 %. Нашу систему намагалися на 100 % покласти, щоб був повний блекаут, але ворогу не вдалося. Зіграло свою роль зниження споживання електроенергії. Зараз Україна споживає близько 12–14 тисяч мегаватів. Втрати становлять близько 10 тисяч мегаватів, включаючи Запорізьку АЕС.

Загалом за час війни Україна втратила понад 90 % вітрової генерації, три чверті теплової, майже половину атомної (за рахунок Запорізької АЕС, контрольованої росіянами), третину сонячної генерації та блочних ТЕС.

Все це і створило дефіцит в об'єднаній енергосистемі та призвело до відключень світла – за графіками та без них.

Через російське вторгнення, «тимчасову окупацію певних територій та ракетні атаки Україна втратила близько 10 ГВт потужностей різних видів генерації, 6 ГВт з яких – Запорізька АЕС. Крім того, на сьогодні близько чверті встановленої потужності відновлювальних джерел енергії розташовані на окупованих територіях, зокрема 75 % вітроелектростанцій та до 15 % об'єктів сонячної енергетики» [3]. Загалом через постійні атаки пошкодженими залишаються майже два десятки енергоблоків теплоелектростанцій. Якщо додати до цього факт окупації частини наших енергооб'єктів, то Україна тимчасово втратила 44 % атомної генерації, 75 % потужності ТЕС та 33 % блочних ТЕЦ [5].

Наприкінці дослідження назвемо основні шляхи відновлення енергосистеми та подолання дефіциту електроенергії в Україні:

- Список використаних джерел:**

- Ключові слова:** енергетичний комплекс, електроенергетика, блекаут, енергетичний сектор, енергетика, енергетична інфраструктура.

КОТЛУБАЙ ВЯЧЕСЛАВ ОЛЕКСІЙОВИЧ

ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ІННОВАЦІЙНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ БІЗНЕС-СТРУКТУР В УМОВАХ ВІЙНИ

428

Галімурка Петро Іванович

Тимчасові заходи Міжнародного суду ООН як підстава
для обмеження юрисдикційних імунітетів: український контекст . . . 389

Громлюк Аліна Віталіївна

Проблемні питання розгляду справ ЄСПЛ за скаргами
щодо порушення права власності . . . 392

Джевага-Третьякова Світлана Юріївна

Становлення та розвиток концесії . . . 394

Димов Кирило Борисович

Розвиток міжнародних та національних механізмів захисту
права на житло біженців та вимушених мігрантів внаслідок
міжнародного збройного конфлікту в Україні . . . 397

Жакун Маргарита Юріївна

Захист іноземних інвестицій в умовах воєнного стану:
міжнародний досвід для України . . . 401

Мануїлова Катерина Вікторівна,

Рудецька Поліна Андріївна

Міжнародна кримінальна відповідальність посадових осіб
держави за вчинення міжнародного злочину . . . 404

Редченко Ярослав Олександрович

Міжнародно-правова проблематика визнання цифрових валют
офіційними платіжними засобами . . . 407

Степанова Снежана Петрівна

Елементи нової моделі міжнародного волонтерства в Україні . . . 411

Череповський Костянтин Валерійович

Справедливий і рівноправний режим як багатопарова
комбінація принципів права . . . 415

Шипко Станіслав Олександрович

Міжнародно-правове регулювання боротьби з кіберзлочинністю . . . 419

СЕКЦІЯ 9
ЕКОНОМІКА ТА ПІДПРИЄМНИЦТВО
В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ, ВІЙНИ
ТА ПІСЛЯВОЄННА ВІДБУДОВА УКРАЇНИ

Кібік Ольга Миколаївна,

Слободянюк Ольга Василівна

Інтеграційна стратегія в системі забезпечення відновлення
та розвитку України . . . 422

Котковський Володимир Станіславович

Повоєнне реформування енергетичного комплексу України . . . 426

Котлубай Вячеслав Олексійович

Підвищення рівня інноваційності українських бізнес-структур
в умовах війни . . . 428